

รายงานสรุป
การสำรวจทัศนคติของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
ที่มีต่อผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3*
ครั้งที่ 1

ความนำ

โครงการท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 กำหนดพัฒนาต่อจากโครงการท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 2 ซึ่งตามแผนเดิมจะเริ่มทำการศึกษาออกแบบรายละเอียดทางด้านวิศวกรรมได้ในปี พ.ศ. 2548 ใช้เวลาศึกษาประมาณ 1 ปี และก่อสร้างอีกประมาณ 4 ปี จากนั้นจะทยอยเปิดให้บริการท่าเทียบเรือเช่นเดียวกับโครงการชั้นที่ 2 ต่อไป แต่อย่างไรโครงการดังกล่าวไม่สามารถก่อสร้างได้ตามแผน และในขณะนี้ การท่าเรือแห่งประเทศไทยก็มีแผนที่จะก่อสร้างโครงการดังกล่าวให้เกิดขึ้นอีกครั้ง เพื่อเพิ่มความสามารถในเชิงการแข่งขันด้านการขนส่งทางทะเลของประเทศให้สูงขึ้น

การสำรวจ “ทัศนคติของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง ที่มีต่อผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3” เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 ประกอบด้วยประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี และผู้บริหารทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนในจังหวัดชลบุรี และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ท่าเรือแหลมฉบัง และพื้นที่ใกล้เคียง ที่มีต่อผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบังชั้นที่ 3

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผลกระทบจากโครงการก่อสร้างดังกล่าว รวมทั้งเป็นการศึกษาภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ในส่วนของท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ว่ากลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ อย่างไร เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร และวางแผนประชาสัมพันธ์ของท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ต่อไป

---

* ดำเนินการสำรวจข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 19 เม.ย.54 ถึง 10 ก.ค.54 โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง 800 ราย และสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ และตัวแทนภาคเอกชนรวม 13 ราย

วิธีการดำเนินการ

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กำหนดวิธีการศึกษาดังนี้

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่

1.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามประชาชน ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 800 ตัวอย่าง ดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน – พฤษภาคม 2554

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 13 ราย ดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน – พฤษภาคม 2554

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปของหนังสือวารสารวิชาการ เอกสารรายงานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่บันทึกในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่ออื่นๆ

ประชากรในการวิจัย (Population) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) และวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มประชากร: ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3

ประชากรในการวิจัย (Population)

ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) และวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-probability Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) จากประชากรในการวิจัยที่เป็นกลุ่มประชาชนที่อยู่ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 โดยเน้นการเก็บข้อมูลในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุงและอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บทั้งหมด 800 ตัวอย่าง

2. กลุ่มประชากร: ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ประชากรในการวิจัย (Population)

ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) และวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method)

คณะผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 13 คน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรม SPSS (Statistic Package for Social Sciences) ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance หรือ ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ด้วยการหาค่า F-test และ t-test โดยการหาความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้ศึกษาจะดำเนินการจัดกลุ่มข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) ใต้ให้สัมภาษณ์ โดยจำแนกให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างโครงการท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 1, 2 และ 3 ที่มีต่อชุมชน สังคมรอบท่าเรือแหลมฉบัง ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเพื่อแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของท่าเรือแหลมฉบังที่สะท้อนมาจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ และความคาดหวังที่มีต่อความช่วยเหลือของท่าเรือแหลมฉบังที่มีต่อชุมชนรอบท่าเรือฯ และจังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษา

รายงานการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงที่มีต่อผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3” เป็นการศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งประกอบด้วยชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) เทศบาลนครแหลมฉบัง พื้นที่ที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตรจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 โดยการเก็บข้อมูลจะไม่ซ้ำซ้อนกับการเก็บข้อมูลของการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Research) ที่บริษัท ดาว ฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด ได้ดำเนินการ ชุมชนที่ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลประกอบด้วย ชุมชนบ้านนาใหม่ ชุมชนบ้านแหลมฉบัง ชุมชนบ้านทุ่งกราด ชุมชนหมู่บ้านแหลมทอง ชุมชนบ้านหนองมะนาว ชุมชนบ้านสังกะเปี้ยว และชุมชนตลาดโรงโป๊ะ
- 2) เทศบาลนครแหลมฉบัง พื้นที่นอกรัศมี 5 กิโลเมตรจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 ได้แก่ ชุมชนบ้านอ่าวอุดม ชุมชนตลาดอ่าวอุดม ชุมชนบ้านทุ่ง ชุมชนบ้านเขาหน้าชัน ชุมชนห้วยเล็ก ชุมชนวัดมโนรม ชุมชนวัดประทานพร ชุมชนหนองขาม บ้านซากปรักหักพัง ชุมชนไร่หนึ่ง ชุมชนบ้านจุกเฉอ ชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ ชุมชนบ้านหนองคล้าเก่า ชุมชนบ้านตะเคียนเตี้ย ชุมชนหมู่บ้านมาบหว้า-พิทยาปาร์คฮิลล์ และชุมชนบ้านนาวัง
- 3) อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
- 4) อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในบริเวณพื้นที่นอกเหนือจากชุมชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล
- 5) อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในบริเวณพื้นที่นอกเหนือจากชุมชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ และการรับรู้การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของการท่าเรือแห่งประเทศไทย (ท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบด้านต่างๆ จากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพและสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อมและทัศนียภาพ นอกจากนี้ยังศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง และข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารองค์กร ด้านชุมชนสัมพันธ์ และด้าน บทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชน (Corporate Social Responsibility-CSR) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง ในช่วงก่อนที่มีการประชาสัมพันธ์โครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง ได้มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดการยอมรับในการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 ต่อไป การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยอิสระ ผล การศึกษามีดังนี้

1. ผลการศึกษาทัศนคติของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงที่มีผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้รวมของครอบครัว 30,000 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เกิดในจังหวัดชลบุรี มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอศรีราชา มีระยะเวลาที่พักอาศัยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังต่ำกว่า 5 ปี มีระยะทางจากที่พักอาศัยถึงท่าเรือแหลมฉบัง 5-10 กิโลเมตร และส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน

ข้อมูลการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ และการรับรู้การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์เปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับ “ท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.)” โดยเปิดรับผ่านช่องทางบุคคลที่รู้จัก ญาติ เพื่อนมากที่สุด ด้วยความถี่ในการเปิดรับนานๆ ครั้ง รวมทั้งรับรู้การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับ “ท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.)” อยู่ในระดับน้อย

ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เพิ่มโอกาสทำมาหากินในชุมชน และโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น

และแสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น และโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง

ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบทางด้านสังคมจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเรื่องผลกระทบทางด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคและการพัฒนาเมือง ในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก ทั้ง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดการพัฒนาแบบสาธารณูปโภคมากขึ้น ตามด้วยโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากชุมชนชนบทไปสู่เมืองท่าพาณิชย์และเป็นเมืองอุตสาหกรรม และโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ชุมชนเจริญขึ้นและยากต่อการบริหารจัดการ

ด้านการอพยพของแรงงานเข้าพื้นที่ แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้มีแรงงานจากพื้นที่อื่นมาทำงานในโครงการฯ มากขึ้น ตามด้วยโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ต้องมีการจัดที่อยู่อาศัยเพิ่มให้แรงงานที่อพยพเข้ามาทำงานในโครงการฯ และแสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การเพิ่มของประชากรจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ไม่ทราบจำนวนประชากรในพื้นที่อย่างแท้จริง และการที่มีแรงงานอพยพเข้ามาทำงานในโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้พื้นที่อื่นต้องขาดแรงงาน

“.....ปัจจุบันความเจริญเข้ามา คนต่างถิ่นเข้ามา อย่างที่บอกความรักท้องถิ่นเขาก็ไม่มี มันเลยกลายเป็นคนรักท้องถิ่นมีน้อยกว่าคนที่ไม่รักท้องถิ่น คนพื้นเพเดิมก็จะเริ่มน้อยลง ตอนนี้อยู่คนพื้นเพเดิมมีประมาณ 4 ใน 10 คน คนนอกสัก 6 อัตรามันไม่ balance กันแล้ว ของเราในทะเบียนบ้าน 7 หมู่ตอนนี้ ประชากรแฝงประมาณแสนกว่า รวมๆ แล้วคง 2 แสนกว่า เพราะฉะนั้นการที่เราอุตสาหกรรมการมันก็สร้างความเจริญ ก็ทำให้รายได้ของคนในท้องถิ่นมีมากขึ้น จากการขายผักปลาที่มาประกอบอาชีพอย่างอื่น เช่น โลจิสติกส์ที่สร้างรายได้ อาจจะประกอบการค้า สร้างอพาร์ทเมนต์ บ้านเช่า ทำบ้านจัดสรร ตรงนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนในถิ่นบ้าง นอกถิ่นบ้าง ทำประกอบอาชีพพวกนี้.....”

“.....ปัญหาที่สำคัญของเทศบาลนครแหลมฉบังคือ คนโยกย้ายถิ่นเข้ามาทำงานเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง ซึ่งมีความหลากหลาย ทุกภาคที่ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่เป็นประชากรแฝง บาง

คนก็ไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านมา ตัวเองมาทำงานก็มาพักอาศัยตามบ้านเช่า คอนโดฯ อพาร์ทเมนท์ หรือห้องเช่า แล้วแต่งงานที่เขาทำ เขาจะเลือกสถานที่ที่ใกล้ที่สุด เราก็จะมีจุดที่แออัดมาก ก็จะมีชุมชนแออัดชุม ชุมชนบ้านชากยายจีน แล้วก็แถวหน้าเครือสหพัฒน์ฯ ที่เยอะมาก เป็นเขตหนองขาม ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง.....”

“....ปัญหาที่สำคัญตอนนี้คือสิ่งแวดล้อม เรื่องขยะ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกวัน แล้วประชาชนที่ย้ายถิ่นเข้ามา และประชาชนถิ่นเดิมเขาจะมีการกำจัดขยะที่ไม่เหมือนกัน พื้นที่เดิมเขาจะไม่เหมือนกันอยู่แล้ว วัฒนธรรม ..... ก็มีบางส่วนที่เขากลมกลืนกับเราได้ ปรับตัวได้กับเรา บางคนเขาก็ไม่ได้ปรับ จิตสำนึกไม่เหมือนกัน บางคนก็จะคิดว่าเขามาทำงาน เขาไม่ได้มาอยู่อาศัยอย่างจริงจัง จังๆ ไม่ใช่บ้านเขา ไม่มีความรักท้องถิ่น ตรงนี้มันเกิดเป็นช่องว่าง ทำให้เทศบาลเราเองเกิดมีปัญหาในการพัฒนาที่ค่อนข้างจะลำบาก.....”

(นางจินดา ถนอมรอด นายกเทศมนตรีนครแหลมฉบัง สัมภาษณ์เมื่อ 19 เมษายน 2554)

“.....การอพยพย้ายถิ่นอย่างไม่เป็นระบบก่อให้เกิดสารพัดปัญหา ต้นเหตุมันอยู่ที่ตรงนั้น ไม่ใช่ต้นเหตุอยู่ที่ลักจี้ชิงปล้น ยาเสพติด ไม่ใช่เลย มันอยู่ที่ขณะนี้ไม่มีหน่วยงานใดเลยที่ดูแลเรื่องการอพยพย้ายถิ่น เพราะฉะนั้น ยาเสพติด ท้องกอนวัยอันควร ขยะ สิ่งแวดล้อม เป็นปลายเหตุทั้งนั้น ..... ขณะที่รัฐบาลเคยเตรียมคนใหม่ในการรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รัฐบาลไม่เคยเตรียมคนเลย การเตรียมคนในที่นี่ก็หมายความว่าในเรื่องของข้อมูลที่จะเป็นทะเบียนราษฎรที่คุณจะอยู่ เมื่อเรารู้ว่าใครอยู่ที่ไหนอย่างไรแล้ว จำนวนเท่าไร ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่เขาย้ายถิ่นมาเป็นยังไง ทุกสิ่งทุกอย่างมันก็ต้องพัฒนาไปบนพื้นฐานของข้อมูลที่จะมี แต่ในขณะนี้ไม่รู้เลย.....”

(นายสมชาย ศิโรรัตน์ หัวหน้าพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดชลบุรี สัมภาษณ์เมื่อ 27 เมษายน 2554)

ด้านความต้องการแรงงาน แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดตำแหน่งงานมากขึ้น และช่วยลดปัญหาการว่างงานได้ และโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังมีความต้องการพนักงานที่มีความรู้ด้านช่างสาขาต่างๆ มากขึ้น

ด้านความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก ว่าโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดที่พักอาศัยและเกิดชุมชนมากขึ้น จนส่งผลให้ผังเมืองเปลี่ยนไป ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และอาจทำให้เกิดสภาพความแออัดของที่อยู่อาศัย

ด้านปัญหาอาชญากรรม แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมากว่าปริมาณประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาลักขโมย ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ฯลฯ มากขึ้น

ด้านการจราจรและขนส่ง แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมากว่าในขณะที่มีการก่อสร้างโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดปัญหาการติด อุบัติเหตุ และถนนได้รับความเสียหาย และแสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควรว่าเมื่อเสร็จสิ้นการก่อสร้างโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ทำให้ระบบขนส่ง ทั้งถนน และระบบราง (รถไฟ) ในเขตพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบังสามารถใช้งานได้ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ไปด้วย

“.....เมืองที่เจริญขึ้น มีรถมากขึ้น อุบัติเหตุก็เยอะขึ้น ต้องบอกว่า สถิติของการเกิดอุบัติเหตุ ต้องเอาสถิติของจำนวนรถที่เพิ่มขึ้นมาวัด เราจะทำอย่างไรเพื่อลดอุบัติเหตุต่างหาก ไม่ควรให้จำนวนรถยนต์เพิ่มขึ้น อุบัติเหตุเพิ่มขึ้น มันควรจะทำอย่างไรให้จำนวนรถที่เพิ่มขึ้น ใช้เพิ่มขึ้น แล้วปลอดภัย อุบัติเหตุไม่เพิ่มขึ้น อุบัติเหตุครั้งหนึ่งนะ ต่อ 1 ครั้ง ต่อรถยนต์ 1 คัน หรือรถบรรทุก 1 คัน เสียหายทั้งทรัพย์สินแล้วก็ชีวิต สูญเสียเวลาเรื่องการขนส่ง ถ้ารถติดมันไปไม่ได้เลยนะ 20-30 คัน หรือส่งของ สินค้าไม่ทันอีก 20-30 ตู้ ถือว่ากระทบ ได้รับความเสียหายจากการขนส่งไม่ทัน เราขนส่งไม่ทัน วันนี้ถ้าเราส่งไม่ทัน ประเทศอื่นเขาส่งก่อน เขาส่งทัน เขาก็ได้เงินก่อน.....”

(นายประโยชน์ อรรถธร ตำแหน่ง ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี สัมภาษณ์เมื่อ 30 มิถุนายน 2554)

ด้านวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ประชาชนเปลี่ยนลักษณะการดำเนินชีวิตจากการประกอบอาชีพประมง และเกษตรกรรมมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และค่านิยมของคนในพื้นที่โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังให้ความสำคัญกับรายได้ที่เกิดจากการใช้แรงงานมากกว่าการใช้ความรู้ความสามารถ

“.....ชายฝั่งชายทะเลเปลี่ยนแปลงไป พอท่าเรือแหลมฉบังมาก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง ป้าชายเลนเราหายไป ตอนช่วงก่อสร้างที่เราได้ข้อมูลจากชาวบ้านที่ประกอบวิถีประมง ตั้งแต่เริ่มลงมือเลย ก็เริ่มมีผลกระทบมาตลอด เพียงแต่ว่าอาจจะหนักบ้างเบาบ้าง การเปลี่ยนแปลง

ของสัตว์น้ำ การสะสมของตะกอนใต้ท้องน้ำ จำนวนสัตว์น้ำที่ลดลง แล้วก็รายได้ของผู้ที่ประกอบประมงมันลดลงอย่างเห็นได้เด่นชัดเลย จำนวนคนที่ทำประมงก็เริ่มลดลงอีก มีท่าเรือฯ แล้ว เรายังหาปลาได้ เพียงแต่ว่ามันลดลง...ลดลงจนน่าตกใจ.....”

(นายสมคณีย์ เกษมสำราญ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลบางละมุง สัมภาษณ์เมื่อ 27 เมษายน 2554)

“.....ประเด็นที่กลุ่มชาวประมงเขากังวลมากที่สุดก็คือว่า ผลกระทบจากการทำเฟส 2 หลังจากที่ทำท่าเรือเฟส 2 แล้วก็ได้ประมาณ 3 ปี ระบบนิเวศน์ชายฝั่งเขาเสียไปทั้งหมดเลย ทั้งการตื่นเขิน แล้วก็สัตว์น้ำขนาดเล็กลดลง มีตะกอนเพิ่มมากขึ้น แล้วก็การกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มขึ้น แล้วก็พวกป่าชายเลนหายไป ทำให้เขตพื้นที่ทำมาหากินเขาต้องขยับออกไปอีก แต่ที่นี้ปัญหา เพราะว่าเขาเป็นประมงพื้นบ้านแล้วเป็นประมงขนาดเล็ก พอขยับพื้นที่ออกไปอีกเครื่องมือ-เครื่องมือที่เขาถืออยู่ไม่เอื้ออำนวย สัตว์น้ำลดลง รายได้เขาก็เลยลดลง ถ้าเกิดว่าเฟส 3 กำลังจะมาอีก มันจะทำให้สิ่งที่กำลังจะฟื้นตัวยังแยกกลับลงไปอีก .....ตั้งแต่ 3 ปีที่เขาช่วยกันมา เขาก็แก้ไข ปัญหาเบื้องต้น เขาก็เยียวยากันตามมีตามเกิด เริ่มปลูกป่าชายเลนบ้างนิดหน่อย เอาเท่าที่สามารถเอื้ออำนวยได้.....”

(พยาบาลวิชาติพร 6ว กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลบางละมุง สัมภาษณ์เมื่อ 27 เมษายน 2554)

ด้านความเชื่อทางศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การใช้เวลาในการทำงานเพื่อให้ได้ชั่วโมงทำงานจำนวนมาก ซึ่งมีผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น ทำให้การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น การไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ฯลฯ ลดน้อยลง ตามด้วยการมีตำแหน่งงานให้เลือกทำเป็นจำนวนมากมีส่วนทำให้สภาพสังคมโดยรวมของผู้ที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบังนิยมวัตถุมากขึ้น

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ความผูกพันในครอบครัวลดลง และโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ขนาดครอบครัวเล็กลง เพราะต่างคนต้องแยกตัวไปทำงาน

ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบทางด้านสุขภาพและสาธารณสุขจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ในช่วงระหว่างก่อสร้างและดำเนินการโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง **ชั้นที่ 3** พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก

ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ประชาชนในพื้นที่เจ็บป่วยจากมลพิษมากขึ้น ตามด้วยมีอุบัติเหตุที่เกิดจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังบ่อยขึ้น และในช่วงหลังการก่อสร้างโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังชั้นที่ 3 แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้สะดวกในการใช้บริการด้านการพยาบาล เนื่องจากมีสถานพยาบาลเพิ่มมากขึ้น และโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้มีบริการทางด้านสุขภาพและสาธารณสุข เช่น บริการตรวจสุขภาพ การตรวจสอบคุณภาพอาหาร ฯลฯ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่มากขึ้น

ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและทัศนียภาพจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและการตั้งถิ่นฐาน โดยแสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยมากขึ้น และโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้น

ด้านลักษณะกายภาพของชายฝั่ง แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก จำนวน 1 ข้อ คือ สิ่งก่อสร้างจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ชายฝั่งเกิดการเปลี่ยนแปลง มองดูไม่สวยงาม และแสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การดำเนินการโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ลักษณะน้ำทะเลมีการเปลี่ยนแปลง เช่น น้ำทะเลมีสีขุ่นมากขึ้น ฯลฯ ตามด้วยบริเวณใกล้โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังมีคลื่นแรงกว่าบริเวณอื่น

ด้านผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้แนวปะการังได้รับผลกระทบ และการขุดลอกทะเลเป็นการทำลายที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตในทะเล ทำให้สัตว์น้ำลดน้อยลง

ด้านคุณภาพน้ำ แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้คุณภาพของน้ำทะเลเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และแสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร จำนวน

1 ข้อ คือ ของเหลวปนน้ำมันอื่นๆ รวมทั้งการปล่อยน้ำทิ้งเรือ, น้ำเสียจากเรือ, น้ำอับเฉาหรือน้ำถ่วงเรือลงทะเลบริเวณท่าเรือแหลมฉบังทำให้คุณภาพน้ำลดลง

ด้านคุณภาพอากาศ แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือมีผลค่อนข้างมาก จำนวน 1 ข้อ คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดตามมาจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดมลพิษในอากาศ และแสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร จำนวน 1 ข้อ คือ การก่อสร้างโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดฝุ่นละออง

ด้านมลพิษทางเสียง แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ว่าการก่อสร้างท่าเรือเพิ่มเติมตามโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 ทำให้เกิดเสียงดังจากการก่อสร้าง

ด้านปัญหาขยะ แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การขยายตัวของชุมชนตามโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้เกิดปัญหาขยะที่มีเพิ่มมากขึ้น ตามด้วยโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังมีการกำจัดขยะต่างๆ ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ

ด้านทัศนียภาพแหล่งสันหนากการและท่องเที่ยว แสดงความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจหรือมีผลพอสมควร ว่าโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังทำให้ทัศนียภาพเปลี่ยนไปไม่สวยงาม ส่งผลให้พื้นที่สันหนากการและแหล่งท่องเที่ยวลดน้อยลง

ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับตัวและการแก้ปัญหาผลกระทบจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังต่อคุณภาพชีวิต การพัฒนาชุมชน/สังคม และสิ่งแวดล้อมเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในระดับต้องปรับปรุง และความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังควรดำเนินการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในข้อ 6 คือ ควรปรับปรุงปัญหาฝุ่นละอองไม่ให้รบกวนทัศนียภาพมากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในด้านคุณภาพชีวิต การพัฒนาชุมชน/สังคม และสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่รอบโครงการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 2 การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ รองลงมาคือ ข้อ 1 ขาดความรู้ด้านการจัดทำแผนและการจัดการ และข้อ 3 ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม

ความคิดเห็นที่มีต่อมาตรการในการบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ดังนี้

ด้านภาษีและค่าธรรมเนียม แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยว่าการจัดสรรรายได้จากการเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ในพื้นที่ควรนำมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ด้านความปลอดภัย คุณภาพชีวิตและสุขอนามัย แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ทั้ง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลที่พักอาศัย หอพัก อพาร์ทเมนต์ ควรมีกฎระเบียบในการควบคุมดูแลสุขอนามัยและความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้แรงงานที่มาทำงานในพื้นที่แหลมฉบัง ตามด้วยมีการจัดเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขตรวจร่างกายให้กับประชาชนในพื้นที่โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังเป็นประจำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรใส่ใจชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่ตั้งรกรากในพื้นที่แหลมฉบังมานาน

ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษ และการป้องปรามผู้กระทำผิด แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ทั้ง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การตรวจสอบคุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ และเสียงให้อยู่ในมาตรฐานเป็นประจำ ตามด้วยการกำหนดโทษให้กับเรือที่ปล่อยน้ำเสีย ของเสีย น้ำมัน น้ำอับเฉาหรือน้ำถ่วงเรือให้สูงขึ้น และการจัดสรรงบประมาณเพื่อรักษาแหล่งน้ำต่างๆ และแหล่งธรรมชาติที่มีความเสื่อมโทรมให้กลับสู่สภาพปกติ โดยไม่เป็นอันตรายต่อประชาชนและสัตว์น้ำ รวมทั้งมีการปล่อยสัตว์ทะเลลงสู่ทะเล

ด้านการปลูกฝังจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ทั้ง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การปลูกฝังเด็กและเยาวชนผ่านสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงภัยจากการทำลายสิ่งแวดล้อม และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยให้ร่วมกันทำกิจกรรมทั้งครอบครัวจะได้ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้อยู่พร้อมหน้ากัน

ด้านสาธารณูปโภค แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยว่าการจัดสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา สวนสาธารณะ ฯลฯ ให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในโครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง

ด้านอาชีพและวิถีชุมชน แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยว่าการส่งเสริมอาชีพประมงและอาชีพพื้นเมืองที่มีอยู่เดิมให้ดำรงอยู่ต่อไป

ความคิดเห็นที่มีต่อข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารองค์กร ด้านชุมชนสัมพันธ์ และบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชน (Corporate Social Responsibility-CSR) พบว่า ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่และให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดชลบุรี เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับรู้ข่าวสารเท่าที่ควร รองลงมา คือ ท่าเรือแหลมฉบังควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เข้าถึงประชาชนให้มากกว่าขึ้น เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างชุมชนกับท่าเรือแหลมฉบัง และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับท่าเรือฯ ด้วย และควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ป้ายโฆษณา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมด้านชุมชนสัมพันธ์ของ “ท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.)” พบว่า ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าท่าเรือแหลมฉบังควรมีการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ให้มากขึ้นอย่างเป็นประจำและสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน รองลงมาคือ ท่าเรือแหลมฉบังควรมีการชี้แจงการทำงานของท่าเรือฯ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจ โดยเฉพาะการสร้างท่าเรือฯ ชั้นที่ 3 ว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์และผลกระทบทางด้านใดบ้าง และท่าเรือแหลมฉบังควรสนับสนุนให้คนในชุมชนมีงานทำ เพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชนของ “ท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.)” ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ท่าเรือแหลมฉบังควรคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนและประชาชน รับผิดชอบต่อผลกระทบในด้านต่างๆ ได้แก่ ปัญหามลภาวะ ทัศนียภาพสิ่งแวดล้อม ควรมีการใส่ใจและดูแลอย่างทั่วถึง และควรมีการตรวจตราชุมชนอย่างเคร่งครัด โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาคอยดูแล เพื่อลดปัญหาอาชญากรรม

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรีที่มีต่อโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3 และการตอบแทนคืนให้แก่สังคม เมื่อมีการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ชั้นที่ 3

“....เรื่องการจะสร้าง จังหวัดฯ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะมันเป็นเรื่องของประเทศ ส่งเสริมการค้าการลงทุน ในอนาคตจังหวัดฯ ก็มองว่าผลที่ได้กับจังหวัดฯ มันก็มีมหาศาล แต่ว่าในผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมของคนบริเวณนั้นมันมีแน่นอน ฉะนั้นก็ต้องเตรียมการรองรับและผลกระทบเมื่อขยายท่าเรือเป็นเฟส 3 มันจะกินน้ำลึกเข้าไปอีก มันก็กระทบต่ออาชีพของชาวประมงที่อยู่บริเวณนั้น แล้วเท่าที่ทราบมาแต่เดิมระหว่างที่มีการก่อสร้าง มันทำให้เกิดตะกอน เลน ตรงนี้ในทางการก่อสร้างก็ไม่ได้มีการบริหารจัดการที่ดี คือไม่ได้เตรียมรองรับตรงนี้ จะทำอย่างไรไม่ให้มันเกิดผลตรงนี้....”

(นายภัคธรรณ เทียนไชย รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี สัมภาษณ์เมื่อ 10 พฤษภาคม 2554)

“....ในการสร้างท่าเรือชั้นที่ 3 ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งเลย เพราะอย่างน้อยก็สร้างความเจริญให้กับท่าเรือฯ และจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างยิ่ง จะทำให้เศรษฐกิจชลบุรีเติบโตอย่างก้าวกระโดด เศรษฐกิจจะดีขึ้นเป็นลำดับ และคนจะมาลงทุนอีกมากมายในเขตนี้ เพราะการส่งออกมันจะใกล้ท่าเรือฯ ไม่ว่าโลจิสติกส์จะเต็มไปหมดเลย แทนที่จะไปอยู่ใกล้กรุงเทพฯ เพราะทุกที่จะไปลงที่ท่าเรือคลองเตย ก็จะมาที่นี่....”

“....ภาพรวมของท่าเรือชั้นที่ 3 ของแหลมฉบัง ผมถือว่าเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อจังหวัดชลบุรี และประเทศไทย แล้วก็จะสะดวกด้วย เพราะขณะนี้อุตสาหกรรมโดยส่วนใหญ่แล้วอยู่ในจังหวัดชลบุรีและระยอง ซึ่งใกล้ สามารถขนถ่ายสะดวก และถนนตอนนี้ชุมชนก็ยังไม่แออัดมาก การขยายถนนก็ยังมีโอกาส หรือทางรถไฟรางคู่ก็มาถึงแล้ว ถ้าดูแลหรือทำทางต่างระดับ หมายถึง ให้รถไฟใต้ดินหรือลอดข้ามถนนเลยมันก็มีประโยชน์ แล้วในอนาคตไม่กี่ปีข้างหน้าจะมีรถไฟความเร็วสูงมาด้วย จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับจังหวัดชลบุรีและประเทศไทย....”

(นายสุนทร ชัยญวัฒน์กุล ประธานหอการค้าจังหวัดชลบุรี สัมภาษณ์เมื่อ 10 มิถุนายน 2554)

“....ผมว่าการสร้างผมก็เห็นด้วยนะ ถ้ามีท่าเรือฯ ขึ้นมาการขนส่งมันง่าย คนบ้านเราก็มีงานทำ แต่ต้องคิดระบบการป้องกันสิ่งแวดล้อมเพื่อมีปัญหาอะไร รถบรรทุก เราก็ดูว่าความเดือดร้อนจริงๆ มันเกิดจากอะไร ดูเผื่ออนาคตข้างหน้า เราก็ดูการขนออก การลงเรือ แหลมฉบังมันใกล้ อุตสาหกรรม มันอยู่กึ่งกลาง ผมว่าก็ดีคนมีงานทำ....”

(นายมานพ ประกอบธรรม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนเตี้ย สัมภาษณ์เมื่อ 27 เมษายน 2554)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้ต่อต้านการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง เพราะเป็นโครงการที่ส่งผลดีต่อจังหวัดชลบุรีและประเทศในหลายๆ ด้าน รวมทั้งชาวบ้านเองก็ไม่ได้กีดกันการพัฒนา เพียงแต่ต้องการความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการก่อสร้างโครงการฯ

1. ท่าเรือแหลมฉบังยังขาดการทำกิจกรรมเพื่อแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ให้ชาวบ้านได้เห็นเป็นรูปธรรม ขาดการเอาใจใส่ ขาดการเยียวยาผลกระทบที่ได้รับจากการสร้างท่าเรือฯ ในชั้นที่ 1 และ 2 รวมทั้งยังขาดตัวแทนที่สามารถพูดคุยและรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้านทุกระดับด้วยภาษาที่ชาวบ้านเข้าใจ ไม่ใช่ภาษาของนักวิชาการ
2. กิจกรรมเพื่อแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ยังด้อยกว่าเมื่อเทียบกับบริษัทขนาดใหญ่ในแหลมฉบัง เช่น บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฯลฯ ทั้งๆ ที่ชาวบ้านได้รับผลกระทบจากโครงการของท่าเรือฯ ในทุกๆ ด้าน
3. ท่าเรือแหลมฉบังควรมีกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชลบุรีอย่างยั่งยืน
4. ท่าเรือแหลมฉบังควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม มีความจริงใจในการที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างแท้จริง
5. ท่าเรือแหลมฉบังควรจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างท่าเรือแหลมฉบังกับชาวบ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น เนื่องจากความสัมพันธ์ของกลุ่มคนดังกล่าวยังห่างเหินกันอยู่มาก

นอกจากนี้ในประเด็นเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อความช่วยเหลือของท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ที่มีต่อชุมชนรอบท่าเรือฯ และจังหวัดชลบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณภาพชีวิต

1.1 การสนับสนุนชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่งให้ยังคงสามารถประกอบอาชีพได้เช่นเดิม หรือการสนับสนุนการประกอบอาชีพทดแทนการประกอบอาชีพประมง เนื่องจากอาชีพประมงได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบังตั้งแต่ ชั้นที่ 1 และ 2 เช่น อาชีพค้าขาย และส่งเสริมการมีงานทำของลูกหลานชาวบ้านด้วยการให้โอกาสเข้าทำงานในท่าเรือแหลมฉบัง เป็นต้น

1.2 การส่งเสริมมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อดูแลชีวิตและทรัพย์สินของชาวแหลมฉบัง เช่น จัดชุดพนักงานรักษาความปลอดภัยช่วยตรวจตราในพื้นที่ หรือตั้งด่านตรวจ เป็นต้น

1.3 การสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษา ในเรื่องทุนการศึกษา รวมถึงช่วยสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู

1.4 การสนับสนุนงบประมาณในการก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะช่วยให้แรงงานที่เป็นพ่อแม่ไม่ต้องห่วงหรือกังวลกับบุตรหลาน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานสามารถทำได้ อย่างเต็มที่ และเด็กก็ได้รับการพัฒนาอย่างสมวัย

2. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

2.1 การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาถนน เช่น สัญญาณไฟจราจร ไฟส่องสว่าง และดูแลปัญหาการจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุ รวมทั้งจัดการช่องจราจรสำหรับรถขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ เป็นต้น

2.2 การสนับสนุนการขนส่งระบบราง ซึ่งช่วยประหยัดต้นทุนในการขนส่ง และประหยัดงบประมาณในการสร้าง ตลอดจนซ่อมบำรุงถนนให้อยู่ในสภาพดี ซึ่งจะช่วยให้ท่าเรือแหลมฉบังได้รับประโยชน์จากการขนส่งทางรางด้วย

2.3 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อกักเก็บสำรองน้ำให้เพียงพอสำหรับการใช้อุปโภคบริโภคของชาวแหลมฉบัง

3. ด้านผังเมือง

3.1 การส่งเสริมการจัดโซนนิ่งของนิคมอุตสาหกรรม ลานตู้คลังสินค้า และชุมชนที่อยู่อาศัย ให้เป็นระเบียบเพื่อลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ และลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งเมื่อเกิดการแบ่งประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่อย่างลงตัวของนิคมอุตสาหกรรม-ท่าเรือแหลมฉบัง-ชุมชน-แหล่งท่องเที่ยว จะช่วยให้ไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน

4. ด้านระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

4.1 การจัดทำแผนลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลสถิติต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำเสนอต่อรัฐบาล เพื่อจะได้มีมาตรการลดต้นทุนด้านพลังงาน ลดอุบัติเหตุ และอาชญากรรม ในขณะเดียวกันก็เพิ่มผลผลิตและเพิ่มความสุขให้กับชาวจังหวัดชลบุรีได้

ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเพื่อแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.)

“.....ทางการท่าเรือฯ ต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด ก็น่าจะต้องไปทำความเข้าใจกับเขา เข้าไปเยี่ยวยากกับเขาบ้าง ทางการท่าเรือฯ อาจจะมีการทำในลักษณะเหมือนอย่างที่ทำเป็นชุมชนสัมพันธ์ ที่คิดเอาไว้เป็นสิ่งที่ดี แต่ที่ผ่านมายังไม่ได้ทำจริงๆ เพราะฉะนั้นมันต้องทำจริงๆ แล้ว ซึ่งจริงๆ มันก็สามารถเริ่มได้เลย เพราะเราก็มีเฟส 1 เฟส 2 อยู่แล้วก็เข้าไปทำตรงนี้ให้ชาวบ้านที่อยู่บริเวณนั้นเขารู้สึกว่าทางการเมื่อมาทำอะไรก็ไปเยี่ยวยากเขาบ้าง เดิมผมเห็นเหมือนกันมีกองทุนมีอะไรอยู่เหมือนกัน แต่ในทางการดำเนินการไม่ได้เห็นเป็นรูปธรรม และไม่ได้เกิดผลในทางบวกกับชาวบ้านที่อยู่ตรงนั้น.....”

(นายภัครธรณ์ เทียนไชย รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี สัมภาษณ์เมื่อ 10 พฤษภาคม 2554)

“.....ผมว่าท่าเรือแหลมฉบังคนที่กระทบนะอย่างเช่นการประมง ท่าเรือแหลมฉบังมีอะไรให้เขาทำบ้าง เขาอาจจะเปลี่ยนจากประมงมาทำธุรกิจก็ได้ การค้าหรือทำอะไรก็ได้ที่มันมีรายได้ คนเราต้องเปลี่ยนอาชีพ อย่างเช่นอุตสาหกรรมเข้าไป ชาวสวน ชาวไร่อาจจะมาขายสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ขายยา เพราะว่าคนมันเยอะเข้า อย่างนี้ก็เปลี่ยนอาชีพ มาขายวัสดุอุปกรณ์ อาจจะดีกว่าเดิม ตรงไหนที่มันเปลี่ยนไปแล้วก็เปลี่ยนไป แต่ตรงไหนที่จะอนุรักษ์ไว้ เช่น เกษตร การทำประมง คุณทำได้ทำไป ทำไม่ได้เราก็ให้ออกไป ผมว่านะทางท่าเรือฯ น่าจะให้โอกาสลูกหลานชาวบ้าน อาจจะเสนอให้รับมาทำงานในโรงงานบ้าง หรือว่าในท่าเรือฯ เรามาพิจารณาเป็นพิเศษ ก็ช่วยกันแบ่งเบา เขาอาจจะเปลี่ยนอาชีพก็ได้ ไม่น่า.....”

“.....เขาก็คิดว่าอาชีพใหม่เขาทำไม่เป็น จริงๆ เขาลืมมองว่าที่เขาย้ายมานี้ เขาเปลี่ยนประมงที่อยู่บนฝั่งช่วงนั้นที่ไร่ละ 5 แสนบาท แต่ขณะนี้ไร่ 50 ล้าน ถ้าเขารู้จักกอบโกย รู้จักทำมาหากินทำอะไรก็ได้ รายอย่างเดียว โดยเฉพาะท่าเรือแหลมฉบังจะขายอะไรก็ได้ เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ความจริงทางท่าเรือแหลมฉบังน่าจะผ่อนผันหาดทะเลตรงนั้น ถ้ามีโอกาสก็เปิดให้ขาย ทำให้เรียบร้อย ให้เขามีอาชีพบ้าง คนจะกินอาหารตรงนั้นก็โอเค ถ้าไม่เกะกะไม่กีดขวาง-การจราจร หรือว่ามาทำให้ท่าเรือฯ หรือความปลอดภัยอะไร ผมว่าก็น่าจะจัดสถานที่ตรงนั้นให้เขา ขายหาด หรือว่าอะไร เปลี่ยนจากประมงมาขายอาหารก็ได้.....”

(นายสุนทร ธัญญวัฒน์กุล ประธานหอการค้าจังหวัดชลบุรี สัมภาษณ์เมื่อ 10 มิถุนายน 2554)

“....ต้องแบ่งกันว่าตรงไหนเป็นท่าเรือ ตรงไหนให้เขาหากิน เราก็จัดให้มันถูก ผมว่ามันก็ไม่เกินแรงของผู้บริหารหรอก ก็ต้องดูอาชีพหลักๆ ของเขาด้วยว่าเขาทำอะไรกัน แล้วเราจะสร้างตรงไหน สมควรจะถึงไม่ถึงเราน่าจะหย่อนยานกันได้คนละนิด ผู้ประกอบการทางบริษัทก็อย่างหนึ่ง ทางทะเลก็ว่ากันไป ก็ลองหารือ แต่ผมว่าได้คุยกันไม่มีปัญหา คนไทยด้วยกันคุยกันได้ ถ้าไม่ได้คุยกันปัญหามันก็ต้องเกิดแน่ ถ้าเราได้คุยกัน มีตัวแทนของแต่ละท้องถิ่นหรือชาวประมง คุยกันรับทราบปัญหาของเรา มาคุยกัน จับเข้าคุยกันก็จับด้วยสันติวิธี ท่าเรือเขาต้องพูดถึงผลเสียของเขาว่าไปทับอะไรของชาวบ้านบ้าง ผมว่าไม่ยากนะ พอชาวบ้านรู้ว่าจะมีท่าเรือฯ ตรงนี้ เขาได้อะไรจากตรงนี้บ้าง หรือเขาเสียอะไรจากตรงนี้ แล้วมันเกิดจริงไหม ถ้าไม่เสีย ท่าเรือฯ ก็ชี้แจงตรงนี้ให้ฟัง เหมือนยกตัวอย่างทำนองนี้ๆ ผมว่ามันจบนะ....”

“....ถ้าท่าเรือจะมาช่วยทุนการศึกษา ช่วยคนจน ผมก็เห็นด้วยเลย”

(นายมานพ ประกอบธรรม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนเตี้ย สัมภาษณ์เมื่อ 27 เมษายน 2554)